

Številka: 011-01-1/2020/1
Ljubljana, 20. 1. 2020

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik Državnega sveta

Zadeva: Vprašanja v zvezi z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednja vprašanja:

1. **Koliko je v Sloveniji zavezancev za prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij po Zakonu o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (Uradni list RS, št. 30/18; v nadaljevanju: ZDSMA)?**
2. **Ali glede na določbe 2. člena ZDSMA in določbe 9. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljevanju: ZJN-3) med osebe javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje, kot zavezance po ZDSMA, sodijo tudi društva, ki jim je v skladu s 6. členom Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljevanju: ZNOrg) podeljen status nevladne organizacije v javnem interesu na določenem področju, ob izpolnjenih ostalih pogojih iz tretjega odstavka 9. člena ZJN-3?**
3. **Če je odgovor na vprašanje pod točko 2. pritrdilen:**
 - **Kako je po posameznih ministrstvih znotraj Vlade Republike Slovenije urejen način (so)financiranja prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij oseb javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje?**
 - **Ali so bila v zvezi s (so)financiranjem oseb javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje, ministrstvom izdana kakršnakoli enotna navodila za (so)financiranje prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij oseb javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje, in če ne, zakaj ne oziroma kdaj bo to izvedeno?**
4. **Kateri državni organ je zadolžen za nadzor nad zagotavljanjem dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij, skladno z ZDSMA ob začetku njegove**

uporabe, in kateri državni organ ter na kakšen način bo zagotavljal nadzor nad skladnostjo spletišč in mobilnih aplikacij z ZDSMA v prihodnje?

5. Ali so že bili izvedeni kakršnikoli ukrepi, ki bi zagotovili:

- **pravočasno in podrobno informiranje vseh zavezancev za prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij, skladno z ZDSMA o njihovih obveznostih, ki izhajajo iz zakona, in**
- **podrobno informiranje o možnostih (so)financiranja zahtevanih prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij, ki jih morajo na podlagi ZDSMA izvesti osebe javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje, in če ne, kdaj in na kakšen način se slednje načrtuje izvesti?**

Obrazložitev:

ZDSMA, ki ureja ukrepe za zagotovitev dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij zavezancev po zakonu za vse uporabnike, zlasti za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti (npr. slepim in slabovidnim osebam, starejšim itd.), je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 17. 4. 2018. ZDSMA v 2. členu kot zavezance po zakonu navaja državne organe, organe samoupravnih lokalnih skupnosti in osebe javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje (aktualno veljaven zgoraj navedeni ZJN-3).

ZJN-3 v tretjem odstavku 9. člena drugo osebo javnega prava opredeljuje kot osebo, ustanovljeno s posebnim namenom, da zadovoljuje potrebe splošnega interesa, ki niso industrijske ali poslovne narave: ki je pravna oseba in ki jo v več kot 50 % financirajo državni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava ali je pod upravljavskim nadzorom teh organov ali oseb ali ima upravni, vodstveni ali nadzorni organ, v katerega več kot polovico članov imenujejo državni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava.

V skladu s prehodnimi določbami iz 19. člena ZDSMA se za prilagoditev spletišč, objavljenih pred 23. 9. 2018, zakon začne uporabljati 23. 9. 2020, za druga spletišča pa se je začel uporabljati že 23. 9. 2019. Za mobilne aplikacije se bo ZDSMA začel uporabljati 23. 6. 2021, za vsebino na ektranetu in intranetu, objavljeno pred 23. 9. 2019, pa se začne uporabljati po bistveni prenovi teh spletišč.

Glede na to, da so bile v praksi zaznane težave z interpretacijo tistega dela določb 2. člena ZDSMA, ki se nanaša na društva, ki delujejo v splošnem interesu in je njihova dejavnost v pretežni meri financirana iz sredstev pristojnega ministrstva, se zastavlja vprašanje, ali navedena društva prav tako sodijo med zavezance po ZDSMA. Slednje namreč lahko pomembno vpliva na njihovo finančno obremenitev, saj bodo morala v skladu z 19. členom ZDSMA do 23. 9. 2020 izvesti prilagoditve spletišč, pri čemer so omejena s finančnimi sredstvi, zato bi potrebovala finančno pomoč pristojnih ministrstev.

Dilema iz prejšnjega odstavka se nanaša na dejstvo, da so v 2. členu ZDSMA kot zavezanci za prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij med drugim navedene tudi osebe javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje. Društva so sicer v skladu s 5. členom Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg) opredeljena kot osebe zasebnega prava, ki pa se jim v skladu s 6. členom ZNOrg lahko podeli status nevladne organizacije v javnem interesu na

določenem področju (npr. kulture, vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega varstva, socialnega varstva, družinske politike, razvoja demokracije, varstva pred diskriminacijo, varstva človekovih pravic, invalidskega varstva in opravljanja humanitarne dejavnosti, varstva enakih možnosti žensk in moških, varstva starejših itd.), če njeno delovanje na tem področju presega interese njenih ustanoviteljev oziroma njenih članov in če je splošno koristno. Slednje postane za interpretacijo določb 2. člena ZSDMA relevantno v povezavi s točko a) tretjega odstavka 9. člena ZJN-3, ki kot eno od značilnosti osebe javnega prava navaja njeno ustanovitev s posebnim namenom, da zadovoljuje potrebe splošnega interesa. Seveda ob izpolnjenem pogoju iz točke c) istega odstavka 9. člena ZJN-3, glede prevladujočega financiranja s strani organov na državni ali lokalni ravni.

V skladu s 5. členom ZDSMA bodo namreč spletišča in mobilne aplikacije v prihodnje morale izpolnjevati naslednje zahteve glede dostopnosti: informacije in uporabniški vmesniki morajo biti uporabnikom predstavljeni na načine, ki jih lahko zaznajo; zagotoviti je treba delujoče uporabniške vmesnike in navigacijo; informacije, povezane z uporabniškim vmesnikom in njegovo delovanje morajo biti razumljivi, vsebina pa mora biti dovolj robustna, da jo je mogoče zanesljivo razlagati z različnimi uporabniškimi agenti, tudi s podpornimi tehnologijami, kar pomeni, da imajo uporabniki vedno dostop do vsebine tudi z naprednimi tehnologijami.

Posledično se zastavlja vprašanja v zvezi z morebitnimi že izvedenimi ukrepi glede informiranja zavezancev za prilagoditev spletišč in mobilnih aplikacij po ZDSMA, s posebnim poudarkom na osebah javnega prava po ZJN-3. Nujno bi bilo pravočasno in ustrezno informirati vse deležnike, ki se jih dotikajo določbe ZDSMA, ne samo z vidika načrtovanja in obvladovanja dodatnih finančnih obveznosti, ki izhajajo iz sprejete zakonodaje, ampak tudi omejenega časa, ki ostaja na voljo do zakonsko določenih rokov za izvedbo zahtevnejših prilagoditev (npr. opremljenost video posnetkov z znakovnim jezikom za gluhe ...).

Državni svetnik
Tomaž Horvat, l.r.